

**Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау
министрлігінің «Әлеуметтік қорғау саласын дамыту ұлттық ғылыми
орталығы» ШЖҚ РМК 2025 жылдың бірінші тоқсандағы
Ішкі талдау**

Ішкі талдау кезінде Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің «Әлеуметтік қорғау саласын дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» ШЖҚ РМК (әрі қарай – Кәсіпорын) 2025 жылдың бірінші тоқсанындағы басшылықтың есептері, Кәсіпорын келісім шарттары, Кәсіпорын бөлімшелеріне басшылық ететін нормативтік-құқықтық актілер есептері зерделенді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау 06.01.2025 ж. - 04.07.2025 ж. аралығында жүргізілді.

Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

Кәсіпорын шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

Кәсіпорын атауын өзгерту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің 2023 жылғы 6 қазандағы № 431 «Ғылыми шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорынның атауын өзгерту туралы» бұйрығына сәйкес және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің «Әлеуметтік оңалтуды дамытудың практикалық орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнын Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің «Әлеуметтік саланы дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны деп атауы өзгертілді.

Мемлекеттік республикалық меншік субъектісінің Кәсіпорын мүлкіне қатысты құқықтарын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті жүзеге асырады.

Кәсіпорынның дербес балансы, заңнамаға сәйкес банктік шоттары, бланкілері, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және кәсіпорынның атауы бар мөр болады.

Кәсіпорын қызметінің мәні протездік-ортопедиялық және естуді протездеу саласындағы қызметті жүзеге асыру болып табылады.

Кәсіпорынның мақсаттары – протездік-ортопедиялық қызмет көрсету және сурдологиялық көмек көрсету бойынша мамандандырылған медициналық-техникалық көмекті ұйымдастыру және көрсету, және Қазақстан Республикасының халқына әлеуметтік көмек көрсету саласындағы жобалар оның ішінде әлеуметтік оңалтудың жаңа құралдарын енгізу, инновациялық технологияларды енгізе отырып, ғылыми-зерттеу және әдістемелік жұмыстарды дамыту.

Кәсіпорынды басқаратын орган Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі болып табылады.

Филиал қызметкерлерін қоса алғанда, штаттың жалпы саны 177 бірлікті құрайды, оның ішінде орталық аппарат 89 бірлікті, филиалдарда – 88 бірлікті құрайды.

Кәсіпорын бюджет қаражаты есебінен де, ақылы қызмет көрсету негізінде өз қаражаты есебінен де қаржыландырылады.

Кәсіпорын 058 «Республикалық деңгейде халықты әлеуметтік қорғау және көмек көрсету, сондай-ақ әлеуметтік қорғау жүйесін жетілдіру және инфрақұрылымды дамыту» бюджеттік бағдарламасы бойынша 100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы және 102 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеуін бейімдеу» кіші бағдарламасы бойынша мемлекеттік тапсырманың орындаушысы болып табылады.

Заң бөлімі және мемлекеттік сатып алулар:

Заңгерлік және мемлекеттік сатып алу бөлімінің 2025 жылғы бірінші тоқсанындағы есебіне сәйкес Заң департаменті өз қызметі барысында:

- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі, Салық кодексі, Бюджет кодексі;
- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңы, Қазақстан Республикасының мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы Заңы;
- азаматтық, әкімшілік, қаржылық құқықтар, сондай -ақ Қазақстан Республикасының басқа да заңнамалық актілері.

Барлығы жоғарыда аталған кезеңде 2025 жылдың 9 қаңтарында Кәсіпорын жеке кәсіпкер « М.А. Group » 1 талап арызымен өнім берушіні мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тану туралы Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына (бұдан әрі – Алматы қаласы МАЭС) жүгінді. 14 наурыз 2025 жылы судья Бектурганова Г.К. Алматы қаласы МАЭС 2025 жылғы 14 наурыздағы № 7527-25-00-2/698 (бұдан әрі – Шешім) жеке кәсіпкер « М.А. Group »-ға қатысты талап арыз ішінара қанағаттандырылды. Осыған байланысты, Кәсіпорын талаптарды толық қанағаттандыру үшін шешімге шағым жасайды.

Кәсіпорын мемлекеттік сатып алу арқылы келісім-шарттар жасайды. Мемлекеттік сатып алулар туралы мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау қағидаттарына сүйене отырып, әлеуетті жеткізушілер арасындағы адал бәсекелестік және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу. Мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарын әзірлеуді және бекітуді уәкілетті орган бекітілген бюджет негізінде жүзеге асырады және белгіленген мерзімде мемлекеттік сатып алу порталында орналастырылады.

Жылдық жоспарды жасау кезінде тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу тәсілдері осы Заңда және «Мемлекеттік сатып алу туралы» қағидаларда белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Мемлекеттік сатып алу жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезінде тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің саны мен көлемі стандарттар бойынша нақты қажеттіліктерге сәйкес келеді.

2025 жылғы бірінші тоқсанында, Кәсіпорында мемлекеттік аудит органдарымен және камералдық бақылау нәтижелері бойынша сатып алуды қайта қарау және жою фактілерінің болуына қатысты бұзушылықтар болған жоқ.

Келісім Шарттар «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңға сәйкес белгіленген мерзімде жасалды.

2025 жылғы жалпы Жоспар, жалпы сомасы 884 652 051,84 теңгені құрайтын 601 лоттан тұрады. Бүгінгі күні өзгерістер мен толықтырулармен бас жоспар 825 873 787,12 теңгені құрайтын 607 лоттан тұрады.

Бірінші тоқсанда мемлекеттік сатып алу порталында 43 шарт жасалды. Сатып алу әдістері:

1. Сәтсіз аяқталған сатып алулар ашық конкурсы -0.
2. Баға ұсыныстарын сұрату – 12, оның ішінде 2 тауар, 10 қызмет.
3. Тікелей қорытынды бойынша бір көзден – 8, қызмет көрсету – 8.
4. Бір көзден өтпеген сатып алулар бойынша – 10, оның ішінде тауарлар – 5, қызметтер – 5.
5. Тек электронды дүкендегі тауарлар – 13.

«Жасалған жоқ» мәртебесінде шарттарды біржақты тәртіппен бұзу - болмады.

Экономика және қаржы бухгалтерлік есеп кафедрасы:

Қаржы экономикасы Департаменті, атап айтқанда бухгалтерлік қызмет даму жоспарына сәйкес бекітілген қаражатты уақтылы және мақсатты орындаумен айналысады, яғни.

- бюджет қаражатының мемлекеттік тағайындалуына сәйкес;
- ақылы қызмет көрсетуге арналған қаражат;

Кіріс және шығыс ақша қозғалысы баптарын есепке алу автоматтандырылған 1С деректер базасында қалыптастырылады.

Есептерді жүргізу кезінде бухгалтерлік қызмет мыналарға негізделеді:

- Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі;
- Қазақстан Республикасының «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есеп беру туралы» Заңы
- Қазақстан Республикасының Салық кодексі;
- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі;
- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заң, сондай-ақ қаржы мәселелеріне қатысты Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілері.

Есептер мен талдаулар, бухгалтерлік есеп мониторингі Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қатаң бекітілген түрде жүзеге асырылады.

Салық және статистикалық есептер бойынша есептер тоқсан сайын басқару жүйелеріне қауіп төндірмейтін электрондық жүйелер арқылы ұсынылады.

Бас бухгалтер бухгалтерлік есеп деректерінің бухгалтерлік есепте көрсетілуін тұрақты түрде бақылайды.

Тауарларды қабылдау, қызметтер мен жұмыстарды көрсету конкурс түрлері бойынша мемлекеттік сатып алу туралы шарттарға сәйкес жүзеге асырылады. Тауарлардың санында немесе орындалған жұмыстардың немесе көрсетілетін қызметтердің көлемдерінде сәйкессіздік анықталған жағдайда, тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті берушіге бас тарту туралы хабарламамен ақау актісі жасалады.

Тауарларды, материалдық құндылықтарды және жабдықтарды есепке алу ҰҒО бекітілген Есеп саясатына сәйкес ФИФА қолдануымен МСАХҚЕС сәйкес жүргізіледі.

Кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекақы және басқа да есептеулер ай сайын Кәсіпорынның еңбекке ақы төлеу туралы ережені, азаматтық-құқықтық және процестік келісімдер бойынша көрсетілетін қызметтерді пайдалана отырып, бекітілген штат бойынша жұмыс уақытын пайдаланғаны үшін ұсынылған кесте бойынша жүргізіледі; уақтылы есептеліп, төленеді және есептерде көрсетіледі.

Бюджетке салықтар мен міндетті төлемдер бойынша аударымдар «Қазынашылық клиент» жүйесі арқылы уақтылы жүзеге асырылады.

Қызметтің қызметі қатаң түрде ҚР заңнамасының бекітілген нормалары мен талаптары шеңберінде негізделеді.

Жоспарлау-экономикалық бөлімі:

100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы (1 021 735 000 теңге) және «102 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеуін бейімдеу» кіші бағдарламасы бойынша (654 577 000 теңге) жалпы сомасы 1 676 312 000 теңгеде, 2025 жылға арналған мемлекеттік тапсырыстар бойынша шарттар жасасу жұмыстары жүргізілді.

2025 жылға арналған тарифтерді есептеу жұмыстары жүргізіліп, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігімен келісілді.

2025-2027 жылдарға және 2026-2028 жылдарға арналған ҰҒО-ның қайта құру бюджетін қалыптастыру бойынша жұмыстар жүргізілді.

100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы, 110 « Республикалық деңгейдегі халықты әлеуметтік қорғау ұйымдарының күрделі шығыстары» -кіші бағдарламасына және 109 «Халықты әлеуметтік қорғау жүйесін жетілдіру» кіші бағдарламасына 85 499,0 мың теңге бөлініп, 2025 жылға арналған бюджет түзетілді

058 «Республикалық деңгейде халықты әлеуметтік қорғау және көмек көрсету, сондай-ақ әлеуметтік қорғау жүйесін жетілдіру және инфрақұрылымды дамыту» бюджеттік бағдарламасының 100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы бойынша, 102 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеуін бейімдеу» кіші бағдарламасы бойынша, 109 «Халықты әлеуметтік қорғау жүйесін жетілдіру» кіші бағдарламасы бойынша, 110 «Республикалық деңгейдегі әлеуметтік қорғау ұйымдарының күрделі шығыстары» кіші бағдарламасы бойынша және «Еңбекті қорғау министрлігінің құрылыс және реконструкциялау ұйымдарының құрылысы» кіші бағдарламасы бойынша 2026-2028 жылдарға арналған бюджеттік өтінімді қалыптастыру ретінде жұмыстар жүргізілді.

2025 жылға 100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы бойынша 245 бірлік протездік-ортопедиялық бұйымдарды (ПОБ) өндіру жоспарланды, оның ішінде 239 бірлік жаңа технологияны қолдану арқылы протездер; 6 бірлік соңғы технологиялар бойынша протездер және 7 бірлік технологиялық процесті әзірлеу.

Мүгедектердің өтініштері негізінде ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында 100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық

қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы бойынша жаңа ПОБ технологиясы бойынша 44 бірлік дайындалып, негізгі көрсеткіш 18%-ға орындалды; Технологиялық процестің 2 бірлігі әзірленіп, негізгі көрсеткіштер 28,5%-ға орындалды.

2025 жылға 102 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеуін бейімдеу» кіші бағдарламасы бойынша 4 курста 200 балаға күндізгі оңалту, жылына бір рет 15 күн бойы 150 балаға тәулік бойы оңалту жүргізу міндеттемесі алынды.

2025 жылдың бірінші тоқсанында 102 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеуін бейімдеу» кіші бағдарламасы бойынша 234 балаға күндізгі бақылау шеңберінде есту-сөйлеуді оңалту жүргізіліп, негізгі көрсеткіштердің 85,5%-ына қол жеткізілді. Ағымдағы жылдың 2-тоқсанынан бастап тәуліктік бақылау шеңберінде оңалту жұмыстары жүргізілетін болады.

Кадрлар бөлімі:

Штаттық кесте 01.03.2025 жылға 177 бірлік көлемінде бекітілді: орталық аппарат – 90 бірлік және филиалдар – 87 бірлік.

№ 01-Пр тапсырыстары. 05.01.2025 ж. « 2025 жылға арналған «ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК кәсіпорнында штат кестесінің, кадрларды орналастырудың, лауазымдық жалақыларының, біліктілік санаттарының, жұмыс тәртібінің және еңбек демалысының құрылымы туралы » 01.07.2024 ж. № 183-Пр. Бұйрығы:

Кадр қызметі жұмысына Бірыңғай кадрлық жүйені (БЖЖ) енгізу, әрбір қызметкер туралы толық мәліметтерді енгізу, жүйедегі жұмысты автоматтандыру.

14.02.2025 жылғы Кадр комиссиясы туралы ереже әзірленді.

Қызметкерлерді қабылдау «ӘҚСД ҰҒО» -да «Адам ресурстарын басқару бағдарламасы» негізінде жүзеге асырылады.

қабылданған – 9 қызметкер,

жұмыстан босатылғандар – 3 қызметкер,

- тараптардың келісімі бойынша - 2,

- штатты қысқарту – 1.

Жұмыста қалпына келтіру Ғазизова Алма Қарабайқызы 2025 жылдың 18 ақпанынан бастап Ресей Федерациясы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің «Әлеуметтік қорғауды дамыту ұлттық ғылыми орталығы» Экономикалық басқару құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының Астана қалалық филиалында психолог болып жұмыс істейді . 2025).

Жеке тұлғалар 31.03.2025 ж. – 142, 66- ҰҒО, 76-филиал.

Кадр деңгейі 80,2%

Ауыстырулар:

1. 05.01.2025 ж Жуманбаева Нургуль Турсынбековна әлеуметтік қызметкер лауазымынан Астана қалалық филиалының есту - сөйлеуді оңалту бөлімінің 1,0 мөлшерлеমেдегі дефектологы лауазымына.
2. 21.01.2025 ж Нурмаханова Айгуль Серикбаевна, Қызылорда облыстық филиалының негізгі жұмыскері ретіндегі 1,0 мөлшерлемедегі психологы лауазымына

3. 27.01.2025 ж. бастап Нұрғалиев Бексұлтан Аманжолұлы, Қызылорда облыстық филиалының техникалық оңалту құралдарын (ТОҚ) жөндеу жөніндегі технигі 0,5 мөлшерлеমেде бос лауазымын қоса атқаруға,.
4. 27.01.2025 ж. бастап Саликов Марат Аскарлович, Павлодар облыстық филиалының техникалық оңалту жабдықтарын (ТОҚ) жөндеу жөніндегі технигі 0,5 мөлшерлемеде бос лауазымын қоса атқаруға.
5. 27.01.2025 ж Разия Шаймерденқызы Махметова , Медициналық оңалту бөлімінің диагностика және есту аппараты бөлімінің невропатологы, 0,5 мөлшерлемеде бос лауазымын қоса атқаруға
6. 14.02.2025 ж Кожабекова Акерке Габдалхатовна, заң бөлімінің басшысы, толық емес жұмыс күні бойынша 0,5 ставка бойынша – заң бөлімінің басшысы лауазымын қашықтан жұмыс түрімен біріктіргені үшін 0,25 мөлшерлемеде қосымша ақы, лауазымдық жалақысынан 550 000,00 (бес жүз елу мың) теңге.
7. 18.02.205 бастап Ильясов Айнагүлге Төлеубекқызы «Әлеуметтік қорғау саласын дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» Экономикалық басқару құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының Астана қалалық филиалының әдіскері лауазымына лауазымдық жалақысы 240 000,00 (екі жүз қырық мың) теңге мөлшерінде белгіленсін.
8. 20.03.2025 ж. Шымкент қалалық филиалының 0,5 мөлшерімдегі сурдопедагогы бос лауазымын қоса атқарушы Рано Ильхамовна Шадыбекованың декреттік демалысында, жүктілігі мен босануы бойынша еңбекке жарамсыздық парағы мерзіміне, Шымкент қалалық филиалы сурдопедагогы Динара Канатовна Жамантаева, 0,5 мөлшерлемедегі бос лауазымын қоса атқарушысынан 1,0 мөлшерімдегі негізгі жұмыскері ретінде 200 000,00 (екі жүз мың) теңге лауазымдық айлықақыда және жұмыс жағдайы зияндығына төлем ақы қосылып 2025 жылғы 20 наурыздан бастап.
9. Ақтөбе облыстық филиалының 0,5 мөлшерімдегі сурдопедагогі бос лауазымын қоса атқарушысы Қуаныш Тұрғаным Аманбекқызы, 2025 жылғы 04 наурыздан бастап 1,0 мөлшерімдегі негізгі жұмыскері ретінде, 200 000,00 (екі жүз мың) теңге лауазымдық еңбекақыда және жұмыс жағдайы зияндығына төлем ақы қосылып.
10. 03.03.2025 ж Айжан Тулюгенова Хамзина, Ақтөбе облыстық филиалының директоры 0,5 ставкадан 1,0 ставкаға негізгі қызметкер ретінде.

Тәртіптік жазалар: жоқ,

Қаржылық көмек:

1. Жаңаталапова Аягөз Батырханқызына баланың туылуына байланысты лауазымдық жалақысы 200 000, 00 (екі жүз мың) теңге, баланың туу туралы куәлігі Алмасбекке. Алдияр Ба кбәулетұлы, 01.02.2025 ж.т.
2. Трусов Ирина Олеговнаға 21.01.2025 ж.т., баланың туылуына байланысты 40 000,00 (қырық мың) теңге лауазымдық жалақысы, Трусов Артем Александровичтің туу туралы куәлігі.

3. Суюндыков Құлымбет Махамбетұлына інісі Суюндыков Сұлтанбек Махамбетұлы қайтыс болуына байланысты 200 000,00 (екі жүз мың) теңге жалақы мөлшерінде. .
4. Елена Владимировна Пшеничниковаға 60 жасқа толуына байланысты 350 000,00 (үш жүз елу мың) теңге жалақы мөлшерінде .
5. Гребенникова Марина Викторовнаға 60 жасқа толуына байланысты 200 000,00 (екі жүз мың) теңге жалақы мөлшерінде.

Марапаттағандар: Сәдуақасова Арай Түкешқызы Ақтөбе облыстық филиалының әлеуметтік педагогы « Ерен еңбек үшін » медалі

Инвестициясыз оқыту, жетілдіру :

1. 10.01.2025 ҚР « АЛИША » білім беру орталығы «Логопедиялық массаж» - 12 сағат. Астана қалалық филиалының логопед дәрігері Беркинова С.Б.
2. 27.02.2025 Абдиманова А.Е. Академиялық қосу . және арнайы технолог . «AIST» « заманауи көзқарас » дәлелдеді . Есту қабілеті бұзылған балаларға КІ кейін арнайы педагогикалық көмек » – 80 сағат.

ҚР ҰҚК мемлекеттік және орыс тілдерінде шығарылған бұйрықтар:

- өндіріс – 9
- жеке – 37
- жеке құрам бойынша – 41.

Протездік-ортопедиялық көмек беру Департаменті. Технологиялық бөлімі
және протездеу цехы:

Протездік-ортопедиялық көмек беру Департаменті. 2022 жылғы 16 қаңтардағы № 8 «Мемлекеттік тапсырмаларды орындау бойынша қызметтер көрсету туралы Шартқа» сәйкес. 058 «Республикалық деңгейде халықты әлеуметтік қорғау және көмек көрсету, сондай-ақ әлеуметтік қорғау жүйесін жетілдіру және инфрақұрылымды дамыту» бюджеттік бағдарламасы бойынша 100 « Мүгедектерге протездік-ортопедиялық көмек көрсету бойынша әдіснамалық қамтамасыз ету, оның ішінде протездік-ортопедиялық көмек ұсыну» кіші бағдарламасы мәселелері бойынша мұқтаж адамдарды протездік-ортопедиялық құралдармен қамтамасыз ету.

1. Ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында жаңа технология бойынша протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру арқылы мүгедектігі бар адамдарға протездеу жұмыстары жүргізілді – 44, оның ішінде:

- Балаларға арналған екі жолды жіліншік аппараты – 1;
- Жаңа технологиялы жамбас протезі – 1;
- Жаңа технологиялы көп осьті тізе буыны бар жамбас протезі 3R78 бұрылыс фазасын пневматикалық басқаратын – 11;
- Жаңа технология жіліншік протезі – 2;
- 2-3 DA–1 науқастарға арналған астарлы, амортизаторлы бұралу RSU және көміртекті талшықты табаны бар жаңа технология төменгі аяқ протезі;

- Силикон жамылғысы бар жаңа технологиялы жіліншік протезі – 6;
- Жаңа технология бойынша жамбас протезін жөндеу (розетка мен аяқты ауыстыру) – 4;
- Жаңа технология бойынша жамбас протезін силикон қаптамасымен жөндеу – 3;
- Төменгі аяқ протезін жаңа технология бойынша жөндеу (жеңді және табанды ауыстыру) – 5;
- Силикон жамылғысы бар жаңа технологияны қолдану арқылы жіліншік протезін жөндеу – 10.

Өндірілген протездік-ортопедиялық бұйымдарға статикалық және динамикалық жүктемелері бар протездерді жеке орнату жүргізілді.

Протездерді қабылдау актілеріне қол қойылды; өндірілген өнімге пациенттер тарапынан шағымдар жоқ.

2025 жылдың 1 тоқсанында протездік-ортопедиялық бұйымдарды өндіру бойынша атқарылған жұмыстардың жалпы көлемі – 1 06 312 995,06 теңге құрастырылған.

Технология бөлімі 1 тоқсанда екі технологиялық процесс:

- 3R93 моноцентрлік тізе модулі бар жамбас протезі тежегіші және бастапқы протездеу үшін қалпына келтіру құлыпты табаны бар, тәжірибелік ;
- Төменгі аяқтың көміртекті төмен профильді табаны бар протезі RM - FCLP, силиконды бекітетін лайнер SL-10, тәжірибелік .

2 117 221,70 теңге сомасында .

Жалпы сомасы – 108 430 216,76 теңге.

Тоқсан ішінде протездік-ортопедиялық көмек беру Департаментінде технологиялық тәртіпті бұзу, сонымен қатар сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Техникалық қамтамасыз ету бөлімі:

1 тоқсанда техникалық қамтамасыз ету бөлімі техникалық қолдау көрсетті.

1. Компьютерлік және перифериялық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету
2. Картридждерді толтыру
3. Филиалдар үшін Zoom конференцияларын ұйымдастыру
4. Кохлеарлық имплант жүйесі бар балаларға сөйлеу процессорларын орнату
5. Аудиториялық сөйлеуді қалпына келтіруге қатысушыларға сертификаттар мен дипломдарды тіркеу және басып шығару
6. Байланыс және интернет қызметтерін, электрондық құжат айналымын мемлекеттік сатып алу бойынша техникалық шарттарды дайындау
7. Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігімен жұмыс кездесулерінде презентациялар (слайдтар) дайындау

Бөлім күн сайын компьютерлік техника мен ұйымдастыру техникасын пайдаланушыларға, картридждерді толтыру және жөндеу бойынша техникалық және консультативтік қолдау көрсетеді.

Күндізгі уақыттағы есту-сөйлеу оңалтудан өтетін балалар үшін диагностикалау және сөйлеу процессорын реттеу жүргізіледі. Есту қабілеті бұзылған емделушілер үшін есту аппараттары таңдалып, жөнделеді.

Жеке және заңды тұлғалардың e-Online АЖ-ға өтініштерін тіркеу, қайта бағыттау және уақтылы жабу, жүзеге асырылады.

Кіріс және шығыс хат-хабарларды тіркеу, электрондық құжат айналымы және курьерлік қызмет арқылы хаттарды жіберу.

Медициналық оңалту Департаментінің есту сөйлеуді оңалту бөлімі:

2025 жылғы 16 қаңтардағы № 9 «Кохлеарлық имплантациядан кейін есту қабілеті бұзылған балаларды есту-сөйлеуге бейімдеу» мемлекеттік тапсырысын іске асыру бойынша қызметтер көрсету туралы» келісім (бұдан әрі – Шарт) шеңберінде Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі «Әлеуметтік қорғау саласын дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны (әрі қарай – «ӘҚСД ҰҒО») есту қабілеті бұзылған балаларды кохлеарлық имплантациядан кейін есту-сөйлеу бейімдеу (оңалту) бойынша жұмыс жүргізді.

Күндізгі/тәулік бойғы бақылау жағдайында есту қабілеті бұзылған балалардың есту-сөйлеу адаптациясын жүргізуге кәсіби құзыретті мамандарды тарту, психологиялық-педагогикалық және түзету жұмыстарының бағыты мен мазмұнын анықтау арқылы баланың тіл жүйесі мен сөйлеу дағдысының жақсартуға болады және даму деңгейінде нәтиже береді.

Оңалту іс-шараларына «ӘҚСД ҰҒО» қалалық және аудандық филиалдарының жоғары кәсіби басшылары мен мамандарының командасы қатысты:

Алматы қ . «ӘҚСД ҰҒО» :

Байғалина Л.И	Аудитория және сөйлеуді оңалту кафедрасының меңгерушісі;
Пулатова Г.А.	есту аппаратының бөлім меңгерушісі , аудитор ;
Бердімұратов А.С.	Техникалық қамтамасыз ету бөлімінің бастығы;
Әбдіманова А.Е.	пациенттермен байланыс жөніндегі менеджер ;
Қырықпаева М.Қ.	пациенттермен байланыс жөніндегі менеджер ;
Илахунова З.Т.	саңыраулар мұғалімі;
Әбубәкірова К.В.	психолог;
Айтыңызшы, ilbay	логопед;

Н рахмет З.Н.	логопед;
Әбдіманова А.Е.	дефектолог;
Аманқосова С.Ж.	дефектолог;
Дүкен Н.В.	в урдопедагог ;
Махметова Р.Ш	диагностика және есту аппараттары бөлімінің невропатологы ;
Қайрошева Г.Х.	диагностика бөлімінің медбикесі (массаж терапевті) және есту аппараттары ;
Шыныбаева Қ.М.	медбике, қосымша ЕДШ сабақтарын жүргізеді;
Сабадовская В.В.	әлеуметтік педагог.

ӘҚСД ҰҒО» Астана қалалық филиалы:

Скакова Г.У.	филиал директоры;
Байділда Д.Т.	әлеуметтік педагог;
Беркинова С.Б.	логопед;
Ильясова А.Т.	психолог;
Жуманова К.Б.	менеджер;
Куронова Б.З.	медсестра;
Кауетаева Д.К.	сурдопедагог;
Жуманбаева Н.Т.	невропатолог дәрігері;

ӘҚСД ҰҒО» Шымкент облыстық филиалы:

Ибраева С.К.	филиал директоры;
Ибраева С.К.	әлеуметтік педагог
Жамантаева Д.К	сурдопедагог;
Шадыбекова Р.И.	педагог;
Отыншиева Р.С.	психолог
Лахан Ж.А.	логопед
Шагырбай Р.П.	логопед
Амангельдықызы Л.	психолог, методолог;
Досалиева Д.К.	логопед
Ермаков М.Н.	ТОҚ технигі;

Шагырбай Р.П. логопед
Копбосынова М.Д. сурдолог -дәрігері;
Махмут С.Б. невропатолог-дәрігері;
Пердеев Ж.Т. реабилитолог-дәрігері.

ӘҚСД ҰҒО» Жамбыл облыстық филиалы:

Амиров С.Д. филиал директоры;
Ансарова Н.Т. әлеуметтік педагог;
Андрианова В.О. психолог;
Бағысбекова Г.З. сурдопедагог;
Есильбаева Г.И. логопед;
Васильева С.Е. невропатолог-дәрігері;
Хидиров Л.М. оториноларинголог – дәрігері

ӘҚСД ҰҒО» Қызылорда облыстық филиалы:

Исабекова А.А филиал директоры;
Нурмаханова А.С психолог;
Бекжан Т. А сурдопедагог
Калиева А.А. логопед
Насырадинова Ж.Т. әлеуметтік педагог;
Тажибаева С.Р. сурдолог- дәрігері;
Утегенова Д.Н. реабилитолог -дәрігері
Орысбай М.А. методолог;
Нургалиев Б.А. ТОҚ техникі;
Даутбаева Ж.Р. невропатолог-дәрігері;

ӘҚСД ҰҒО» Қызылорда облыстық филиалы:

Исабекова А.А филиал директоры;
Нурмаханова А.С психолог;
Бекжан Т. А сурдопедагог
Калиева А.А. логопед

Насырадинова Ж.Т. әлеуметтік педагог;

Тажибаева С.Р. сурдолог- дәрігері;

Утегенова Д.Н. реабилитолог -дәрігері

Орысбай М.А. методолог;

Нургалиев Б.А. ТОҚ техникі;

Даутбаева Ж.Р. невропатолог-дәрігері;

ӘҚСД ҰҒО» Ақтөбе облыстық филиалы :

Хамзина А.Т филиал директоры

Садуакасова А.Т. әлеуметтік педагог

Куаныш Т.К. сурдопедагог

Естекбаева А.М сурдолог- дәрігері

Шакирова П.Н логопед

Канымбаева Н.К невропатолог - дәрігері

Кулмагамбетова Г.Ж психолог

Айткалиева А.Г сурдолог- дәрігері

Избасова А.О невропатолог - дәрігері

2025 жылдың 1 тоқсанында «ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК Алматы, Ақтөбе, Астана, Тараз, Шымкент , Қызылорда қалалық және облыстық филиалдарында КИ бар балалармен 10 күн сайын күндізгі жағдайында есту-сөйлеуді оңалту курстары жүргізілді.

2025 жылдың 1 тоқсанында тоқсанында кохлеарлық имплантация жүйесімен күндізгі оңалтудан өткен балалардың әр түрлі жастағы жалпы саны **243** баланы құрайды 1-кестеде (1-қосымша).

кесте

2025 жылдың бірінші тоқсанындағы балалар саны туралы деректер			
№	«ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК филиалдары	1 курсты өткен балалар	Балалардың жалпы саны:
1	«ӘҚСД ҰҒО» Бас кеңсе Алматы	60	60(26%)
2	Астана қаласы филиалы	39	39(17%)
3	Жамбыл облыстық филиалы	27	27(12%)
4	Шымкент қалалық филиалы	36	36(15%)

5	Ақтөбе облыстық филиалы	36	36(15%)
6	Қызылорда облыстық филиалы	36	36(15%)
	Балалардың жалпы саны:	234	234 (100%)

Осы кестеге сүйене отырып, күндізгі бақылау жағдайында есту-сөйлеу реабилитациясынан өткен КИ бар балалардың жалпы саны 234 баланы құрады. «ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК бас орталығында – 60 бала, Астана филиалында – 39, Жамбыл облыстық филиалында – 27, Шымкент қалалық филиалында – 36, Ақтөбе облыстық филиалында – 36, Қызылорда облыстық филиалында – 36 бала тәрбиеленуде.

«ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК Алматы қаласы, Астана қаласы бойынша филиалы, Оңтүстік Қазақстан облыстық филиалы, Жамбыл облысы бойынша филиалы филиалы, Қызылорда филиалы, Ақтөбе қаласындағы филиалы базасындағы күндізгі бақылау жағдайында есту-сөйлеуді оңалтудан өткен балалардың жалпы саны жас нормалары бойынша бөлінген 2-кестеде көрсетілген (жылдық есепке 2-қосымша).

Күндізгі бақылау жағдайында есту-сөйлеуді оңалтудан өткен балалардың жас нормалары бойынша балалардың жалпы саны

2-кесте

№	КИ бар баланың жасы	Алматы	Астана	Тараз	Шымкент	Қ-орда	Ақтөбе	Барлығы
1	Ерте жас (0-3 жас)	13	9	5	12	17	6	71(30%)
2	Мектепке дейінгі жас (4-6 жас)	26	19	13	21	11	21	110 (47%)
3	Мектеп жасы (7-18 жас)	21	11	9	3	8	9	52(23%)
	Барлығы	60	39	27	36	36	36	234 (100%)

Осылайша, 1-тоқсандағы балалардың көпшілігі мектепке дейінгі жастағы (100% балалардың 49%), одан кейін ерте жастағы (0-3 жас) – 26% балалар, мектеп жасындағы – 25% балалар.

Күндізгі бақылау кезінде есту-сөйлеу оңалтуынан өткен **234** КИ бар баланың ішінен, кохлеарлық имплантация операциясы келесі медициналық мекемелерде жасалды, 3-кесте:

Операциялар келесі медициналық мекемелерде жасалған

3-кесте

№	Медициналық мекемелер	Алматы	Астана	Тараз	Шымкент	Қ-орда	Ақтөбе	Барлығы
1	Асфендияров ат. КазҰМУ ҰАҚ "Ақсай" РБА	23	6	22	29	23	33	136(59%)

2	Алматы қ. «№5 МКА» МКК РМК	34	4	5	3	13	2	61(26%)
3	Астана қ «МДҰҒО» АҚ	-	3	-	1	-	-	4(1%)
4	Астана қ. Әкімдігінің «№2 МҚБА» ШЖҚ МКК	3	26	-	3	-	1	33(14%)
БАРЛЫҒЫ		60	39	27	36	36	36	234 (100%)

Қазіргі уақытта КИ жүйелері ресми түрде ұсынылған Қазақстан Республикасында қолданылатын күндізгі бақылаудағы есту-сөйлеуді оңалтуынан өткен **234 баланың** баланың кохлеарлық имплантация жүйесінің сөйлеу процессорларының үлгілері 4 кестеде келтірілген :

Кохлеарлық имплантацияға арналған сөйлеу процессорлық жүйелерінің үлгілері

4-кесте

№	СП Ж үлгісі	Алматы	Астана	Тараз	Шымкент	Қ-орда	Ақтөбе	Барлығы
1	Med-El	4 6	31	22	26	27	24	176 (75%)
2	Cochlear	6	3	5	6	4	8	32 (14%)
3	Oticon Medical	2	-	-	-	-	2	4 (1,57%)
4	Advanced Bionics	5	5	-	4	5	2	21 (9%)
5	AB SN 2214619	1	-	-	-	-	-	1 (0,43%)
	Барлығы	60	39	27	36	36	36	234 (100%)

Есту-сөйлеу оңалтуында баланы дұрыс сүйемелдеп қолдау көрсету үшін КИ бар балаларды ұйымдастыруға талдау жүргізілді, деректер №5 кестеде келтірілген:

5-кесте

№	Білім беру ұйымдары	Алматы	Астана	Тараз	Шымкент	Қ-орда	Ақтөбе	Барлығы
---	---------------------	--------	--------	-------	---------	--------	--------	---------

1	Жалпы білім беретін мектеп	2	8	1	2	8	8	29 (12,4%)
2	Арнайы мектеп-интернат	9	2	10		2	1	24 (10,2%)
3	Мектепке дейінгі ұйым	6	6	4	4	8	26	54 (23%)
4	Арнайы мектепке дейінгі ұйым	1		8	1	-	1	11 (5%)
5	ППКК	1	10	-	1	4	-	16 (6,6%)
6	Жеке мамандарға баратындар	14		-	15	1	-	30 (12%)
7	Білім беру ұйымдарына бармайтындар	27	10	4	13	7	-	61 (26,8%)
8	Техникалық және кәсіптік ұйымдар	-	-	-	-	6	-	6 (3%)
9	Оңалту орталықтары	-	3	-	-	-	-	2 (1%)
	Барлығы	60	39	27	36	36	36	234 (100%)

Мәселен, жалпы білім беретін мектепте 29 бала, арнайы мектеп-интернатта 24 бала, мектепке дейінгі ұйымдарда 54 бала, арнайы мектепке дейінгі ұйымдарда 11 бала, ҚПК-да 16 бала, жеке мамандарға 30 бала, техникалық ұйымдарға 6 бала, «Береке» оңалту орталығына №1 балаларды сауықтыру орталығына 2 бала барады. 61 бала оқу орындарына бармайды. Бұл балаларда церебральды сал ауруы, гидроцефалия, ақыл-ой кемістігі және ауыр органикалық аутизм спектрінің бұзылуы сияқты қатарлас диагноздар бар.

Есту-сөйлеу оңалтудың жүргізудің КИ кейін баланың есту-сөйлеу дамуын уақтылы ілгерілету, сондай-ақ қоғамға одан әрі бейімделу үшін оңалту сессиясы аясында түзету, медициналық-психологиялық-педагогикалық жұмыстың басым бағыттарын дамыту негізгі мақсаты болды.

КИ бар балаларда есту-сөйлеу оңалтудың кезінде:

- Жалпы және сөйлеу дамуын қалыпқа келтіруге мүмкіндік бар.
- Сөйлеу және сөйлеусіз есту қабілеті қалыптасады, құлақпен қабылдау қабілетіне сенімділік сезімі тәрбиеленеді.
- Есте, зейін, ойлау, эмоционалды-еріктік сферасы дамиды.
- Есту қабылдауы дамиды.
- Ауызша сөйлеуді есту және есту-бейнелік қабылдауды дамыта отырып, белсенді қолдану негізінде СӨЖ ҚБ дұрыс қойылып, СӨЖ үнемі қолдану негізінде сөйлеу әрекеті қалыптасады.

Дамыған дағдылар мен дағдыларды бекіту мақсатында әр балаға олардың жас ерекшеліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, жеке ұсыныстар жасалды. Тоқсанда ата-аналармен артикуляциялық гимнастикамен таныстыру, тыныс алу жаттығуларын орындау, баланың әлеуетін және белсенді сөздік қорын кеңейту үшін тиімді әдістер мен әдістерді қолдану мәселелері бойынша кеңестер өткізілді (әдістемелік материалдар мен оқу құралдары, интернет-ресурстарға сілтемелер берілді). Оңалтудың әрбір кезеңінің басында балаларды логопедиялық тексерулер жүргізілді; түзету жұмыстарының жеке жоспарлары жасалды; Қажетті құжаттама толтырылды. Әрбір баланың оңалту процесінде сөйлеу тілінің даму динамикасын анықтау мақсатында жоспарланған мерзімде логопедиялық мониторинг жүргізілді.

Түзету-дамыту сабақтарында сөйлеуді, естуді, көрнекі қабылдауды және логикалық ойлауды дамытуға, сондай-ақ графикалық дағдыларды дамытуға, байқампаздық пен ұшқырлыққа жетуге көмектесетін әртүрлі жаттығулар мен тапсырмалар қолданылады.

ҚИ балада есту-сөйлеу дағдыларының даму көрсеткіштері.

6-кесте

№	Есту-сөйлеу реабилитация кезеңінде есту және сөйлеудің даму деңгейі	Алматы	Астана	Тараз	Шымкент	К-орда	Ақтобе	Барлығы
1	Ауызша сөйлеу тілін еркін қолдану	6	7	2	5	9	4	33(14%)
2	Олар ауызша сөйлеуді пайдаланады, мұнда олар жеке сөздер, сөз тіркестері және жай сөйлемдер түрінде беріледі.	10	14	4	11	10	16	65(28%)
3	Қарым- қатынас жасау үшін ым мен дактилді пайдаланады	10	-	-	-	10	7	27(12%)

4	Сөйлеуді және сөйлемейтін дыбыстарды есту қабілеті нашар дамыған	20	12	18	18	6	6	80(34%)
5	Сөйлеу және сөйлеу емес дыбыстарды есту арқылы қабылдау дамымаған	14	6	3	2	1	3	29(12%)
	Барлығы	60	39	27	36	36	36	234(100%)

Мамандар 2025 жылдың бірінші тоқсанында дыбыстың айтылуын түзетуге, фонематикалық қабылдауды, дыбыс-әріпті талдау және синтездеу дағдыларын жетілдіруге, үйлесімді экспрессивті сөйлеуді дамытуға, оқудың психологиялық алғышарттарын дамытуға және жетілдіруге бағытталған жүйелі психологиялық-педагогикалық және түзету жұмыстарын жүргізді (тұрақтылығы зейінін, есте сақтау қабілетін, ұсақ моторикасын, есту зейінін және есте сақтау қабілетін, танымдық белсенділігін, дағдыларын және бақылау және өзін-өзі бақылау әдістері).

КИ бар балалардың тілдік қабілеттерін дамыту үшін мамандар қабылдаудың әртүрлі түрлерін қалыптастыруға назар аударды: есту, көру, тактильді-діріл. СӨЖ бар балалардың сөйлеуді есту және есту-бейнелік қабылдауды дамыту, сөйлеудің дыбыстық және ритмикалық-интонациялық аспектілерін қабылдауды жақсарту үшін жағдай жасауға ерекше назар аударылды.

Сөйлеуді есту қабілетін дамытудағы оң динамикасын арттыру және дыбысты айтуды үйрету үшін адекватты баптау сессиялары өткізілді.

2025 жылдың 1 тоқсанында өткізілген іс-шаралар

- «ӘҚСД ҰҒО» бас орталығы 06.01.2025: «Жаңа жылдық ертегі» тақырыптық іс-шарасы, кохлеар күні» сайттан тыс іс-шара имплант » в Мемлекеттік қуыршақ театры, 19.03.2025 – « Наурыз мерекесі », кинотеатрда «Сиқырлы оқиғалар», «Ұлттық тағамдар күні», «Ұлттық киім күні» мультфильмінің көрсетіліміне арналған алаңнан тыс іс-шара.
- «ӘҚСД ҰҒО» филиалы, Астана: 25.02.2025 ж. «Халықаралық кохлеар күні имплантанттар »,
- «ӘҚСД ҰҒО» филиалы, Тараз қ.: 15.01.2025 ж. Тақырыптық экологиялық іс-шара

«Құсты тамақтандырайық/ең жақсы құс жемшісі үшін жарыс», 28.02.2025 - «Қысты шығарып салудамыз,

«Біз Масленицаны тойлаймыз».

- «ӘҚСД ҰҒО» ШЖҚ РМК барлық филиалдары - « Наурыз» мейрамы », «Ұлттық киім күні», 07.03.2025. Халықаралық әйелдер күніне арналған іс-шара.

Бас директор

Қ.Тезекбаев

*Орынд: Дүйсенбаев С.Б.
Тел: 8727-279-87-69*